

ACELEN NEYDİ, A ECEL?

Ayhan GÜLSOY

*Ben sana n'ettim a gönül çapulcusu
Aldın da, gecenin en koyu mavisini
Soktun koynuma el ayak çekilirken
Ondandır terlediğim yanık yataklarda*

Bu güzel dizelerin sahibi Adnan Büyükbaş'ı 1970'lerin son yıllarında tanıdığım da çok gençti, belki henüz lise öğrencisiydi. Şiir aşkı, edebiyat sevgisi öyle belirgindi ki, gelecekte iyi bir şair olacağını ip uçlarını görmek kolaydı. Daha o günlerde çarpıcı şiirler yazıyor, iki dakika konuştuğunuzda şairliği kendini gösteriyordu...

1980 öncesi sağ-sol çatışması yüzünden yaşanan siyasal gerilim ülkeyi ikiye bölmüş; herkes korkuyla, kuşkuyla yaşamaya alışmıştı sanki. Ama sanat-edebiyat aşkı, yazı tutkusu; şairleri, yazarları yan yana getirebiliyor; hiç değilse bir iki çay içimi süresi içinde şairler, yazarlar siyasal düşünceleri saklı kalmak koşuluyla oturup sohbet edebiliyorlardı.

Mehmet Çağlıkasap, Sadullah Kutluer, Abdulkadir Budak, Ahmet Ada, Fazlı Yalçın, ben **Hakimiyet Sanat** adıyla bir edebiyat dergisi çıkarıyoruz. Dergi Kayseri'de çıkmasına karşın Türkiye çapında tanınan bir dergi kimliği kazanıyor birkaç ay içinde. Ama yalnızca edebiyat çevrelerinin bildiği dergi. Sokaktaki yurttaşın bizim dergiden haberi bile yok! Başta İstanbul, Ankara olmak üzere, Türkiye'nin ne kadar ünlü şairi, yazarı varsa onlara dergimizi ulaştırıyoruz; onlar da demokrat, sosyal demokrat, solcu şairler, yazarlar... Ünlü, usta şairlerimizin çoğu dergimizi beğeniyor, yayımlanması amacıyla bize yazı ve şiirlerini gönderiyorlardı. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Yeşil Ögüt şiirini yayınladığımızı hatırlıyorum.

Kayseri'de yazı aşkıyla dolu ülkücü, muhafazakâr, demokrat-sağcı görüşü benimsemiş olan şair, yazar arkadaşlar da, önce Kayseri Sanat Derneği adıyla bir dernek kuruyorlar; sonra da **Küçük Dergi** adında edebiyat dergisi çıkarmaya başlıyorlar. Küçük Dergi de kısa zamanda ülkücü-muhafazakâr kesim içinde ilgiyle okunan, izlenen bir dergi oluveriyor. Derginin kurucuları ve yazarları arasında aklıma gelenler Muhsin İlyas Subaşı, Kadir Özdamarlar, Ahmet Sıvacı, Bekir Oğuzbaşaran, Muin Feyzioğlu, Ümit Fehmi Sorgunlu... Elbette başka isimler de vardı... Yarım yüzyıl geride kalmış olayları, kişileri hatırlamak kolay değil.

Erciyes dergisi anılmadan geçilmez. Merhum Nevzat Türkten'in yoğun emeği, özverisi ile yıllarca yayınlanan bu dergi Kayseri'nin pek çok kalemine sahip çıkmış; özellikle ülkücü, muhafazakâr düşünce adamlarını, şair ve yazarları çevresinde toplamayı başarmıştır.

Emir Kalkan ise, olağanüstü yeteneği, nükteleri ve güçlü kalemiyle her iki kesimle sıcak diyaloglar kurabilen “nevi şahsına münhasır” biriydi.

Adnan Büyükbaş o günlerde çok gençti ama, has şiiri aradığı, iyi şiirin peşine düştüğü belliydi. Yeteneği; yüzünden, duruşundan anlaşılıyordu. Bıçkın bir ülkücü görüntüsü taşımasına karşın; yüzündeki sadelik, duruluk, içtenlik öyle ıslık ıslık ki, insana güven veriyordu. Yarım daire biçimindeki simsiyah bıyıkları da yüzündeki duruluğa, saydamlığa ters düşmüyordu.

Şiirlerinin gücünü, derinliğini gördükçe ona olan sevgim, dostluğum hızla büyüdü. Dostluğumuzun gelişmesinde onun gösterdiği içtenlik dolu sevgi, saygı kadar; şiirlerinde gördüğüm derinliğin ve ustalığın da payı büyüktür. İyi şairdi dersem az gelir, çok iyi şairdi Adnan. Uyaklı birkaç dize yazmayı “şiir” sanan insanların cirit attığı şehirde Adnan Büyükbaş birkaç numara büyüktü...

Şimdi bazı dizelerine bakıyorum da, Kayseri'nin nasıl bir şairi kaybetmiş olduğunu içim yanarak görüyorum. İşte mensur şiire bir örnek; sanki kendi ölümünün ardından okunmasını istemiş gibi, yıllar önce neler yazmış:

(...) *Her şair-yazar bence erken ölmüştür.*

*Yazacakları bir şiir, bir hikaye vardır onların.
Ben ölümden işte bu sebeple korkarım. Elim kalem tutarken ölmek istemem.
Söyleyecek bir şeyim kalmayınca elimi tutabilir Azrail.(...)*

Adnan yeteneği kadar üretkenliği ve çok yönlü yazı hayatıyla her zaman öne çıkan edebiyat adamı oldu. Yalnız şiirde değil; roman, deneme, tiyatro dalında da özgün buluşları ile dikkatleri üzerinde topluyordu. Sanki edebiyat için, yazmak için dünyaya gelmiş gibiydi. Bir romanına koyduğu ada bakar mısınız; “Üçgenin Dördüncü Köşesi.”

Ya şu dizelerine ne dersiniz, “Gözlerine Güneş Kaçan Bir Çocuk” adlı şiirinden:

*Gözlerine güneş kaçan bir çocuk
özgür derelerde boğulmak isterse
bırakın şehirler doymasın azıcık...
Martin Luther'i öğrenmese ne olur
ne yazar bilmese pi sayısını
ona bir kaval verin
hasından bir tandır ekmeği
güneş, güneş olsun adam gibi
ay, ay gibi parlam
(...)*

“Bir Şair Geçmiş Kapınızdan” şiiri ise yine kendine özgü imge ve buluşlarla dolu:

*Bir Şair Geçmiş Kapınızdan...
ondan olmalı böyle hüznü bakışınız,
karanfil işlemeli perdenizi
-şöyle bir aralayıp-
bol gamzeli bir bahşış vermişsiniz, belli...
şâirler de biraz cömert mi oluyor ne!
tebessümünüzden arta kalan kırıntıları
dağdımış serçelere
onlar da mahalle çocuklarını takıp peşlerine
sofra açmışlar bir söğüdü
dede kucığı kadar kocaman dalına...
(...)*

Adnan Büyükbaş hep cesur yaşadı, edebiyat öğretmeniyle bile, emekli olmadığı halde; eğriye eğri, doğruya doğru demekten çekinmedi. Egemenlerin eteğine tutunup yürüyenlere dönüp bakmadı. Siyasal kibirin, şımarıklığın, görgüsüzlüğün karşısında “muhalif” kaldı. Kimseye eyvallah etmedi. Ruhü da, gönlü de dik durmayı bildi.

Adnan'ı tanıyan, seven birinin; onun ölüm haberini bir hafta geç duyması ne kadar acı! Bende o acının en koyusu var şu anda. Sosyal medya kullanmadığıma ilk kez üzülüyorum. Belki o zaman ölüm haberini duyar, son yolculuğuna mutlaka katılırdım o güzel insanın, o iyi şairin... Sık görüşmezdik ama, her karşılaşmamızda içten, candan diyaloglarımız eksik olmazdı.

Ecelin öfkesini çekmeyeceğimi bilsem, ona şöyle seslenmek isterdim:

-Adnan n'etti sana a ecel? Onun daha yazacak şiirleri, yazıları; yapacağı resimleri, kuracağı dostlukları vardı!

Acelen neydi, a ecel?..